

Jag anhåller om remiss till lagutskottet och att, derest utskottet skulle finna mitt förslag påkalla ändring äfven af andra lagrum än det ofvan nämnda, utskottet ville dertill framställa förslag.

Stockholm den 28 januari 1893.

Hugo E. G. Hamilton.

N:o 118.

Af greve H. E. G. Hamilton, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om tillämpning af vissa grundsatser vid ifrågasatt revision af bevillningsförordningen.

I skrifvelse till Konungen den 27 nästlidne november har Riksdagen framhållit, att det starkare anlitande af den direkta beskattningen för statsbehofvens täckande, som enligt den af regeringen vid urtima riksdagen framlagda finansplanen skall komma att ega rum, enligt Riksdagens åsigt oeftergifligt förutsätter en revision af bevillningsförordningens bestämmelser i syfte så väl att i allmänhet öka deras effektivitet som ock att, på sätt från regeringens sida antydts, åvägbringa en mera likformig tillämpning af förordningen samt särskildt med beskattning på ett verksammare sätt än för närvarande eger rum träffa vissa inkomstarter.

Att Riksdagen vid denna framställning, oaktadt den påyrkade revisionen med fullt skäl betecknades såsom en oeftergiflig förutsättning för finansplanens genomförande, likväl icke för densamma satte en mera omfattande uppgift, berodde utan tvifvel uteslutande på den vid urtima riksdagen i så många fall skarpt framträdande önskan att undvika alla spörsmål, som möjligen kunde föranleda olika beslut i kamrarne, och lär för den skull ingalunda kunna tolkas så, att Riksdagen genom ofvan återgifna allmänna uttalanden fullständigt angifvit sin uppfattning rörande syftemålet med nämnda revision.

Skall denna revision, såsom i Riksdagens skrifvelse med fullt skäl antydes, afse att skapa den nödiga grundvalen för hela den förestående skatte-reformen, måste också, enligt mitt förmenande, bevillningsförordningen ovilkorligen undergå äfven andra genomgripande ändringar utöfver dem, hvilka i skrifvelsen i allmänna ordalag antydas. För Riksdagen, som närmast bär ansvaret för det sätt, hvarpå beskattningen är anordnad, måste det ock framstå såsom en pligt, då Riksdagen anmodat Kongl. Maj:t att verkställa en revision af bevillningsförordningen, att äfven i möjligaste mån fullständigt angifva de grundsatser, hvilka Riksdagen anser böra vid revisionen tjena till ledning eller tagas i öfvervägande.

Men äfven ur andra synpunkter torde det vara af yttersta vikt, att ett dylikt uttalande af innevarande Riksdag göres. De beslut, som vid urtima riksdagen fattades i skattefrågorna, hafva lemnat oss fria händer att söka anordna den direkta beskattningen så, att densamma blifver i möjligaste mån jemn och rättvis. Men detta tillfälle erbjudes oss endast nu. Ett misstag eller en underlåtenhet vid den revision af bevillningsförordningen, som i alla händelser måste utgöra den första åtgärden i och för den så kallade finansplanens förverkligande och som följaktligen är omedelbart förestående, kan lätt skapa nya ojemnheter och orättvisor i beskattningsväg, hvilka framdeles kunna blifva både olycksbringande och ytterst svåra att undanrödja. För regeringen måste jemväl ett dylikt mera fullständigt uttalande vara i hög grad gagneligt, i det regeringen derigenom i många viktiga punkter erhåller kännedom om Riksdagens åsikter och derefter kan lämpa revisionsarbetets plan och omfattning.

Jag håller på grund häraf före, att bevillningsutskottet vid innevarande riksdag borde underkasta de principer, på hvilka vår nuvarande bevillningsförordning är fotad, en noggrann granskning samt derefter framställa förslag till ett sådant uttalande, som af mig här ofvan antydts. Åtskilliga motioner hafva visserligen redan inom Andra kammaren väckts, hvilka måste föranleda utskottet att i särskilda fall företaga en dylik granskning. Men för att densamma må blifva mera omfattande, har jag dristat att här nedan, under formen af ett förslag till uttalande från Riksdagens sida, framhålla en del synpunkter, hvilka jag trott i förevarande sammanhang ej böra lemnas ur sigte. Då min afsigt närmast varit endast att framkalla en utredning, har jag trott mig kunna underlåta att för närvarande närmare motivera de särskilda punkterna i detta mitt förslag, hvilket i öfrigt icke gör anspråk på att vara vare sig uttömmande eller till alla delar oomtvistligt.

Jag hemställer,

att Riksdagen må i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att vid den revision af bevillningsförordningen, hvarom förmåles i Riksdagens skrifvelse af den 27 november 1892, utöfver hvad i nämnda skrifvelse finnes antydt, *dels* må iakttagas, att de skattskyldige åläggas att sjelfva efter fastställda formulär lemna uppgift å sina inkomster, att de kategorier af små inkomstagare, för hvilka skattelindring skall medgifvas, ökas ej blott så, att skattelindring eger rum äfven vid något högre inkomstbelopp än för närvarande, utan ock så att dessa olika beskattade kategorier af små inkomstagare göras så många, att allt för stark skattestegring vid öfvergång från en kategori till en annan undvikas; att inkomstbevillningen för de högre inkomsterna med nödig varsamhet göres progressiv; samt att den under formen af ökad fastighetsbevillning jordbruksnäringen nu åsatta inkomstbevillning ersättes genom att jordbruksnäringen med afseende å utgörande af inkomstbevillning likställes med öfriga näringar; — *dels ock* i öfvervägande tages, *huruvida icke* äfven vid fastighetsbevillningens bestämmande större hänsyn bör tagas till fastigheternas olika storlek, samt *huruvida icke* skilnad bör göras mellan inkomster af olika ursprung, så att exempelvis inkomst af arbete beskattas lägre än inkomst af kapital; äfvensom *huruvida icke*, till befordrande af så väl en högre beskattning af den större förmögenheten som en jemnare fördelning af skattebördan, det i § 15 af nu gällande instruktion för taxeringsmyndigheterna förekommande stadgandet bör utbytas mot en bestämmelse derom, att jemväl enskilde delegare i bolag eller inrättning skola taxeras för inkomst af samma bolag eller inrättning.

Stockholm den 28 januari 1893.

Hugo E. G. Hamilton.